

списку, чи тематично-розділених частин, які мають свої заголовки, що схожі на заголовки статей у газетах та відображають суть розділу, наприклад: WHERE TO STAY, GOD'S OWN JUNKYARD, HOT TUG EXPERIENCE, WHAT TO EAT. Також, часто використовується емоційно-маркована лексика та створення образності для привертання уваги до певного елемента: *a lover of pasta, highly recommend, a lovely touch, to warm up with a delicious bowl of seafood chowder, the most delicious, moist chocolate mud cake we have ever tasted.*

Належачи до інтернет-комунікації, блоги мають не тільки вербальне вираження, але завжди доповнюються невербальними засобами, до яких відносяться різноманітні фотографії, ілюстрації та відеороліки, які допомагають автору більш ефективно реалізувати не тільки комунікативну та розважальну функції, але й самопрезентаційну та функцію інтелектуалізації.

Висновки і перспективи подальшого дослідження. Таким чином, поняття блогінг має широку природу й може трактуватися по-різному, але головним при визначенні блогу є те, що це динамічна онлайн організація текстуально-візуальної інформації, яка згрупована відповідно до певної тематики. Маючи своїх адресантів та адресатів, виконуючи певні функції, дискурс блогінгу має власні характеристики: інтертекстуальність, діалогічність, чітку структуру, інтерактивність, синхронність чи асинхронність процесів комунікації.

У подальшому перспективним є проведення аналізу структурних та функціонально-комунікативних особливостей дискурсу блогінгу на прикладі окремого жанру. Доцільним вважаємо розпочати із тревелблогу, який є одним із найбільш популярних та багаточисельних на сьогоднішній час.

Література

- Баженова Е. А., Иванова И. А. Блог как интернет-жанр. *Вестник Пермского ун-та. Российская и зарубежная филология.* 2012. Вып. 4(20). С. 125-131.
- Поляков А. В. Общая теория права : феноменолого-коммуникативный подход. СПб, 2003. 210 с.
- Розина И. Н. Педагогическая компьютерно-опосредованная коммуникация. Теория и практика. М. : Логос, 2005. 460 с.
- Collins Dictionary URL : <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/blog>
- M. Hricko Blogs. *Encyclopedia of Information Technology Curriculum Integration.* Hershey : ISR, New York. P. 88–93.
- The Perfect, Hassle-Free Vacation with MedSailors (No Planning Required!) 25.06.2018. URL : <https://flyingthenest.tv/weekend-in-manchester-everything-to-do-see-eat/>
- Weekend In Manchester | Everything To Do, See & Eat. 02.12.2018. URL : <https://flyingthenest.tv/weekend-in-manchester-everything-to-do-see-eat/>

(Матеріал надійшов до редакції 8.10.18. Прийнято до друку 22.10.18)

УДК: 811.111: 81'42

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2018-74-18>

ЧУЯН С. О.

(Запорізький національний університет)

ЛІНГВАЛЬНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТА *IDENTITY* У ТЕКСТОПРОСТОРІ ОПОВІДАНЬ ДЖ. ДЖОЙСА “THE DUBLINERS”

Лінгвальні засоби вербалізації концепта *IDENTITY* у текстовому просторі оповідань Дж. Джойса “The Dubliners”. Стаття присвячена дослідженню лінгвальних засобів вербалізації концепта *IDENTITY* у текстовому просторі оповідань Дж. Джойса “The Dubliners”. Актуальність дослідження зумовлена антропологічною природою поняття ідентичність, його значущістю у системі англійської мовної культури та загальною антропоцентричною спрямованістю сучасного мовознавства на виявлення ідентичності у мовному просторі.

Ключові слова: ідентичність, концепт, текстовий простір, лінгвокультура, антропоцентричність.

Chuyan S. A. Linguistic means of verbalization of the concept SUBJECTIVITY in short stories “The Dubliners” by J. Joyce. This article deals with the research of linguistic means of verbalization of identity in short stories “The Dubliners” by J. Joyce. The relevance of the research is stipulated by anthropological nature of the notion of identity and its importance in the system of English linguistic culture. The general tendency to anthropological bias is realized through identification of the object comprehension in lingual extend. In our study we understand the concept as a set of knowledge related to this concept and associations (both individually and culturally enshrined), linking it with other phenomena. The presence of multilevel conceptual domain in the same

language is confirmed by the fact that in small groups of native speakers of one language, any language or speech units can acquire specific meaning unknown to the whole community who speak that language. The concept can be expressed by a linguistic unit, but is not necessarily expressed by it beginning its existence before being used in a verbal form. We believe this idea can be developed in the following aspects: our consciousness is in need of some steady information marker and that leads to the expression of the concept using a language item that relates primarily to nuclear part of a marked element.

In our research identity is something special for this individual or something connected with personal points of views, experience and origin, for example: identity estimation; something caused by mind and feelings, and not external circumstances, for example: identity feelings. It is necessary to state that all the components include potential meanings created by modal frame and emotional constituent. Identity can be positive and negative. We should mention emotional constituent of identity which convey mood, notions which are characterized by belonging to personality with their individual views, life experience and origin and simultaneously can be unreal and delusive.

Key words: identity, concept, textual space, linguoculture, anthropocentricity.

Лінгвістику XXI століття відрізняє спрямованість до прагматики – тієї сфери значення, яка довгий час тільки згадувалася в роботах вчених, але науковому вивченню не піддавалася. Звернення до прагматики стало результатом встановлення антропоцентричної парадигми. У лінгвістиці це означає, що тепер цікава не мова як абстракція, а мова конкретного носія, зі всіма її особливостями, настановами тощо.

Актуальність дослідження зумовлена як антропоною природою об'єкта, концепта *IDENTITY*, його значущістю у системі англомовної лінгвокультури, так і відповідністю застосованого когнітивно-дискурсивного підходу загальній антропоцентричній спрямованості сучасного мовознавства на виявлення присутності суб'єкта пізнання у мовному просторі, яка конкретизується врахуванням ролі суб'єкта англомовного художнього тексту в формуванні понятійних, образних та символічних ознак концепту *IDENTITY*.

Метою нашого дослідження є аналіз концепту *IDENTITY* на матеріалі зазначеного циклу оповідань Джеймса Джойса.

Предметом дослідження є концепт *IDENTITY* в англійській мові.

Об'єктом дослідження є вербалізація концепту *IDENTITY* в текстах оповідань Дж. Джойса “*The Dubliners*”.

Під концептом ми будемо розуміти сукупність знань, пов'язаних з цим концептом, і асоціацій (як індивідуальних, так і культурно закріплених), що зв'язують його з іншими феноменами [Вежбицкая 1999, с. 84]. Отже, завдання нашого дослідження зводиться до аналізу лексичного і граматичного рівнів організації текстів оповідань. Кажучи про граматичний рівень, слід мати на увазі, що йдеться переважно про синтаксичну сторону граматики, оскільки конотативне значення, прагматика імені (саме ці аспекти значення утворюють концептуальну сферу), виявляються через сполучуваність, або дистрибуцію. Таким чином, в нашому дослідженні виділяються два основних рівні виявлення концепту «ідентичність» — лексичний і синтаксичний.

Компонентний аналіз був розроблений і використовується в основному як метод розкриття семантики слів, але застосовувався і в інших областях лінгвістики, наприклад в фонології, де фонема представлялася як ряд розпізнавальних (диференціальних) ознак на основі їх бінарних протиставлень. Тепер визначимо ядро концепту «ідентичність»:

Identity 1.a: sameness of essential or generic character in different instances; b: sameness in all that constitutes the objective reality of a thing: oneness; 2. a: the distinguishing character or personality of an individual: individuality; b: elation established by psychological identification; 3: the condition of being the same with something described or asserted established the identity of stolen goods; 4: an equation that is satisfied for all values of the symbols [Merriam-Webster].

Аналіз доводить, що денотативно-сигніфікативний центр концепту «ідентичність» включає наступні компоненти: загальна однаковість важливого або родового характеру; диференційний характер або особистість індивідууму, тобто індивідуальність; схожість з чимось вже описаним або встановленим раніше. Таким чином, ядро концепту «ідентичність» формується наступними компонентами значення: однаковість загального або родового характеру; індивідуальність; відмінність; схожість. До того ж, «ідентичність» можна розглядати як позитивно, так і негативно. Позитивність проявляється в індивідуальній

неповторності, цілісності та унікальності, а негативність може бути пов'язана з однаковістю, егоїзмом, відсутністю індивідуальних рис, схожістю та страхом бути відмінним від інших.

У значенні концепту «ідентичність» ми можемо виділити кілька планів. Перший план становить однаковість, що проявляється у родовому характері. Другий план — це навпаки відмінність індивідууму від інших, а третій — це також однаковість або схожість, але вже така, що проявляється в однакових рисах з вже існуючими предметами або особами. Тобто концепт «ідентичність» — це складне, багатопланове утворення, розгляд якого можливо локалізувати, лімітувати рамками виду мистецтва, епохою, автором, твором. У нашому дослідженні у якості матеріалу виступає цикл оповідань Дж. Джойса “*The Dubliners*”.

Для виявлення ядра та периферії концепту «ідентичність» в лексичному та синтаксичному плані ми використовуємо бінарну опозицію «свій» — «чужий». Для аналізу концепту ми будемо виявляти концептуальні характеристики через значення мовних одиниць, що репрезентують цей концепт, і словникові тлумачення та мовні контексти. Об'єктом аналізу постають змістовні значення, які несуть у собі окремі слова, словосполучення, типові речення та їхня реалізація у вигляді конкретних висловів. Отже, ми розглянемо ядро й периферійну частину концепту із їх супутніми асоціативними зв'язками. Оскільки ми розглянемо концепти абстрактного імені, то ми будемо враховувати відношення носіїв мови до цього абстрактного імені, в основі якого є уявлення про абстрактну сутність.

Синтаксичний план вираження значення означає нелокалізованість смислу в окремій лексемі: семантика розкривається через цілу синтаксичну конструкцію. Ми можемо виділити ключові лексеми, але тільки їх сукупна єдність дає повнозначність. Ми будемо розглядати синтаксичні конструкції, в яких представлені розгорнуті картини, враження, ситуації, які дозволять надати більш об'ємне враження про концепт. Оскільки матеріалом дослідження є художні тексти, то джерелом інформації формально виступають різні персонажі, а також образ оповідача. Головний герой оповідання «Сестри» дізнається, що помер його добрий знайомий отець Флінн. Старий Коттер, говорячи про нього, протиставляє себе й свої теорії уявленню тітки й дядька головного героя про тих, з ким треба чи не треба дружити: “*I wouldn't like children of mine,' he said, 'to have too much to say to a man like that.*”

“How do you mean, Mr Cotter?” asked my aunt.

“What I mean is,' said old Cotter, 'it's bad for children. My idea is: let a young lad run about and play with young lads of his own age and not be... Am I right, Jack?” [Joyce 1991, с. 18]

У цьому міні-діалозі Коттер протиставляє своє розуміння щодо виховання дітей та їх поведінки уявленню тітки та дядька головного героя щодо проведення вільного часу. В оповіданні «Зустріч» головний герой не може зрозуміти, як Джо Діллон може так завзято грати в індіанців і пояснює це тим, що вони молодші та скромніші: *But he played too fiercely for us who were younger and more timid* [Joyce 1991, с. 16].

Коли діти збираються прогуляти школу, вони по-різному сприймають цю пригоду: *Leo Dillon was afraid we might meet Father Butler or someone out of the college; but Mahony asked, very sensibly, what would Father Butler be doing out at the Pigeon House* [Joyce 1991, с. 18]. Тут вибудовується опозиція: *Leo Dillon — Mahony*. Але вони доходять згоди, і автор повторює декілька разів займенник “we” і наприкінці автор використовує об'єднуюче слово “mates”: *We were reassured, and I brought the first stage of the plot to an end by collecting sixpence from the other two, at the same time showing them my own sixpence. When we were making the last arrangements on the eve we were all vaguely excited. We shook hands, laughing, and Mahony said: “Till tomorrow, mates.”* [Joyce 1991, с. 18]

Наступного ранку хлопець чекає на своїх друзів і з радістю любить сонячним днем, і своїми туфлями, і людьми, які поспішають на роботу, бо йому не потрібно нікуди поспішати: *I sat up on the coping of the bridge, admiring my frail canvas shoes which I had diligently pipeplayed overnight and watching the docile horses pulling a tramload of business people up the hill* [Joyce 1991, с. 18].

Далі проявляється попереднє протиставлення *Leo Dillon — Mahony*, коли останній говорить, що він так і знав, що Лео не прийде: “*Come along. I knew Fatty'd funk it.*”

“*And his sixpence... “ I said.*”

“*That's forfeit,' said Mahony. `And so much the better for us — a bob and a tanner instead of a bob.*” [Joyce 1991, с. 19]

Хлопці втомилися і вирішили відпочити поблизу поля. Їм здавалося, що вони там самі, але вони побачили чоловіка, який наближався до них з іншого краю. Ключовий момент оповідання “*Encounter*” – зустріч з незнайомцем і його дивна поведінка: *While he expressed these sentiments, which bored us a little, we kept silent. Then he began to talk of school and of books. He asked us whether we had read the poetry of Thomas Moore or the works of Sir Walter Scott and Lord Lytton. I pretended that I had read every book he mentioned...* [Joyce 1991, с. 21]

Це головний момент в оповіданні: незнайомиць та його дивна поведінка, опозиція: *he — sentiments :: bored us*. Цікавим є й сприйняття хлопців незнайомцем — він вважає їх зовсім різними. Він починає розмову із запитань про школу та книжки, які вони читають і відрізняє головного героя від його товариша: “*Ah, I can see you are a bookworm like myself. Now', he added, pointing to Mahony who was regarding us with open eyes, 'he is different; he goes in for games*” [Joyce 1991, с. 22]. Та і далі він відрізняє головного героя від його друга: **He said that my friend was a very rough boy...**

Далі він говорить про те, що у кожного хлопця є маленька подружка, і головний герой погоджується у глибині душі з цим твердженням: **His attitude on this point struck me as strangely liberal in a man of his age. In my heart I thought that what he said about boys and sweethearts was reasonable. But I disliked the words in his mouth, and I wondered why he shivered once or twice as if he feared something or felt a sudden chill. As he proceeded I noticed that his accent was good** [Joyce 1999, с. 23].

Тут вимальовується опозиція: *I — in my heart: he — his mouth — his own speech.*

He gave me the impression that he was repeating something which he had learned by heart or that, magnetized by some words of his own speech, his mind was slowly circling round and round in the same orbit [Joyce 1991, с. 23].

Та Мехоні не злякався і запитав, скільки дівчат було у незнайомця:

“*Tell us,' said Mahony pertly to the man, `how many have you yourself?*”

The man smiled as before and said that when he was our age he had lots of sweethearts.

“*Every boy,' he said, `has a little sweetheart*” [Joyce 1991, с. 22].

В оповіданні “*Eveline*” дівчина плаче надію кинути рідну країну та поїхати до іншої. Їй здається, що там вона буде користуватися повагою і з нею не будуть поводитися як із її матір'ю: *But in her new home, in a distant unknown country, it would not be like that. Then she would be married — she, Eveline. People would treat her with respect then. She would not be treated as her mother had been* [Joyce 1991, с. 33].

Опозиція представлена загальним іменником та особовим займенником. Далі власними іменами та особовими займенниками: *When they were growing up he had never gone for her, like he used to go for Harry and Ernest, because she was a girl* [Joyce 1991, с. 33].

Щодо лексичного плану вираження концепту «ідентичність», до актуалізаторів концепту ми відносимо дієслова, які вказують на різні думки та сприйняття себе героями, прикметники та прислівники. До актуалізаторів концепту «ідентичність» ми віднесли загальні та власні імена, особові та присвійні займенники. Стилістичних засобів не дуже багато, серед них актуалізаторами концептів є епітети, метафори та персоніфікація.

Література

Вежбицкая А. Семантические универсали и описание языков. *Язык. Культура. Познание*. М. : Русские словари, 1996. С. 33—88.

Joyce J. *Dubliners*. Dover, 1991. 152 p.

Merriam-Webster Dictionary. URL: <http://www.merriam-webster.com>

(Матеріал надійшов до редакції 29.09.18. Прийнято до друку 12.10.18)